

AARSSKRIFT  
FOR  
Ringe Efterskole  
1946



### **Gamle Idealer eller ny.**

Linien „Faar ved Fredens Frugter først mit Saar jeg lægt” — udtrykker, at dette med at forvinde en Krig og dens Følger ikke er noget, der sker i en Haandevending. Frugter — det er noget, der kommer af Planter, der først maa vokse op, sætte Blomst og til sidst sætte Frugt. Altsaa nu her Fredens Frugter, som vi og vor Tid skal læges ved. Men Fredens Frugter gror frem af den Jordbund, Krigen har skabt.

Alle var klar over og er klar over, at det, Krigen nedbrød, skal genopbygges. Vi havde saa smaat ventet, at alle Kræfter omgaaende var blevet sat ind, saa at de ydre Spor med Ruiner o. lign. kunde blive udslettet. Men de indre, de Saar, der er slaaet i Menneskers Sind, baade hos dem, der direkte har været med, og vi andre, de maa heles ved Fredens Frugter, og det sker kun langsomt.

Og nu mens Usikkerheden raader, og Krigens Efterdønninger virker, alt imens Magterne endnu ikke har begyndt paa Fredsforhandlingerne, spøger Tanken om den næste Krig.

Vi taler om Genopbygning. — Det lyder i alt Fald bedre end at tale om Forberedelse til en ny Krig. — Men at det gaar langsomt, kan enhver se.

Vi, der er saa gamle, at vi husker den første Verdenskrig, har Lyst at sammenligne Tingenes Gang. Ogsaa fordi vi gerne vil, at den Fremtid, vi har, og den vore unge skal se frem til, skal kunne virke dragende, lokkende paa os, saa vi sætter alle Sejl til for at noget godt maa rejse sig, og en virkelig Opbygning maa kunne ske.

Nu synes det mig, at da vi kom til Afslutningen af den første Verdenskrig 1918, da var alle enige om, at nu skulde hele Menneskeheden hjælpes ad, at en Verdenskrig aldrig kom igen. Man vilde ved et Forbund mellem alle Nationer løfte i Flok og hjælpe til, at Verden kunde gaa fremad i Kultur. Fred, Forstaaelse og Forsoning skulde raade, og



bedre Tider maatte absolut oprinde. Præsident Wilson, som havde fostret Tanken og udkastet Planen, stod for os som et Ideal.

Vi havde Følelsen af, at vi byggede med paa den Bygning, som kaldtes Folkenes Forbund, og følte, at det var noget, som var værd at v'ie sine Kræfter, kort sagt, vi havde vel den Følelse i os, som de Mennesker, der i sin Tid byggede Babelstaarnet, at de troede, de kunde bygge det helt op til Himlen. Ja, vi mente vel, at hvis det kunde blive Resultatet af Verdenskrigen, var Ofrene maaske endda ikke bragt forgæves — selvom det var Millioner af Mennesker, som var gaaet til.

Muligt, at de ældre knap var saa grebet af Begejstringen. Og hvad mon de Mennesker vilde have sagt, hvis Livs Lykke var ødelagt i Krigens Gru.

Eftersom Tiden gik, og vi saa, hvad der kom ud af det, begyndte Tvivlen og Skuffelsen at brede sig i vort Sind. Og naar Tvivl og Skuffelse holder Indtog i Mennesker, saa er det for Alvor Krisetider.

Ikke saadan, at der intet blev opnaaet. — Vi kan nævne Nansens storslaaede Arbejde med at hjemføre Krigsfanger fra Sibirien og andre Steder, hvor de havde fristet en Tilværelse, som vel kommer op imod Koncentrationslejrenes Rædsler. Ligeledes hans Hjælpearbejde mod Hungersnøden i Rusland, hvor han reddede Millioner af Mennesker fra Sultedøden. Alt udført med Støtte af Folkeforbundet, men tillige saa vi ogsaa, hvordan han maatte kæmpe mod gammel Fordom i Form af Mistillid mellem Nationerne.

— Vi husker, hvordan Sejrherrerne paatvang Tyskland meget strenge Straffebestemmelser, lod Dele af Tyskland besætte med Negersoldater, og hvor meget, der end kunde tale for, at Tyskland maatte betale, forstaar vi, hvor ydmygende det maatte være for Tyskere at være under Negersoldaters Justits.

Vi husker Krisetiderne først i 1930'erne som Følge af den Handelspolitik, der førtes. Vi husker, hvordan Nazismen brød frem i Tyskland, som en Reaktion mod det Tryk, Tyskland levede under. Og hurtigt fulgte nu Faren for en ny Krig. Det største Stød, vor Tro paa Folkeforbundet fik, var vel Mussolines Erobring af Abessinien. Derefter fulgte det ene Slag efter det andet. — Til sidst var der ingen, der troede paa Folkeforbundet og dets Evne til at

redde Verden fra en ny Katastrofe. Smuldret laa hele den store Bygning som i sin Tid Babelstaarnet. Og saa kom Krigen 1939 — til os 1940.

Under Besættelsen havde jeg en Oplevelse, som egentlig er det, der bevæger mig til at skrive om dette. — Maaske ubetydelig i andres Omdømme.

En Dag jeg paa Biblioteket bestilte nogle Bøger om Folkeforbundet og dets Arbejde, sagde Bibliotekaren: „Ja, men det er jo ogsaa noget forældet noget! —”

Den Udtalelse har jeg gaaet og tygget længe paa. Indrømmes skal det, at det under Besættelsen var noget, som stod lavt i Kurs, og Manden havde for saa vidt Ret. Og man kunde spørge sig selv, om det nu var en selv, der var saa na'v, at man fik saadan et Spørgsmaal stukket ind.

Jeg vil nu gerne stille Spørgsmaalet: Hvad er det, som er forældet? — Er det de Tanker, Præsident Wilson stillede op som Grundlag for den Opbygning, man da stod overfor? — Selvbestemmelsesret, Ligeberettigelse, Frihed, Retfærdighed, Uselvskhed o. s. v.

Eller har de nogen Kraft i Dag? Forkaster man ganske slige Begreber?

Under Krigen skulde man jo ikke tale for højt om den S'ags. Da var Idealet: Eet Herrefolk, som skulde beherske alle andre. — Vil man i Dag bygge Verden op efter den Tanke.

Læser man Hartvig Frisch: Fra Bred Litowsk til Rapallo, faar man et levende Indtryk af den Kamp, som Wilson maatte føre for at faa sine Ideer frem. Navnlig var det Franskmændene Clemenceau, der paa ingen Maade vilde gaa med til at bygge Verden op paa Wilsons Idealer. Det eneste, han tænkte paa, var, hvordan han — d. v. s. Frankrig — kunde faa Hævn over den slagne Fjende, Tyskland.

Clemenceau havde oplevet 1871, da Bismarcks Tyskland sejrede over Frankrig og holdt Sejrsindtog i Paris, og Bismarck udraabte det nye tyske Kejserrige i Spejlglassalen i Støttet i Versailles.

Da oplevede Clemenceau, at hans Land blev haanet af Sejrherrerne, og han har følt den Ydmygelse saa dybt, at han lovede sig selv, at hans Maal skulde være at øve Gen-gæld. Nu stod han ved sine Drømmes Virkeliggørelse, og saa mødte han Præsident Wilsons Fredsprogram med Krav om Frihed — Ligeberettigelse — Retfærdighed. Som den

drevne Politiker fik han ved snilde Forhandlinger sin Vilje gennemført, og da det tilsidst gik op for ham, at han ved at skabe et Folkenes Forbund fik Skin af Retfærdighed paa sin Side, samtidig med, at han kunde bruge dette Instrument til at holde Tyskland nede, saa gik han ind paa Wilsons Tankegang, men det blev ikke Wilsons Folkeforbund, men Clemenceaus, der blev oprettet.

Saadant blev ikke proklameret. Men det gik op for Verden i alt Fald efterhaanden. Derfor maatte Folkeforbundet synke i Grus. Man har sagt, at Hitler løb Folkeforbundsanken over Ende. Det er egentlig ikke rigtigt. For Folkenes Forbund havde allerede faaet Dolkestødet i samme Øjeblik, det blev oprettet, thi det havde aldrig haft nogen mere uforsonlig Fjende end den, der skabte det.

For saa vidt maa man sige, at Statsmændene driver mere ærligt Spil i vor Tid, idet de ikke skjuler sig bag en saa skøn Ide, som den Wilson fremsatte om Folkenes Forbund.

Men stadig er Spørgsmaalet ubesvaret: Er Tanken om Frihed, Retfærdighed, Selvbestemmelsesret forældet. Er det de Idea'er, Menneskeheden kan bygge Verden op paa. Eller kan man lettere og sikrere bygge den op, naar man bag ved har en Magt, der støtter sig til Flyvemaskiner, Atom-bomber og store Hære under Vaaben.

Skal vi kaste det første over Bord som forældet Arve-gods og med fuld Musik gaa ind for det sidste ogsaa her i Danmark, oprette Hjemmeværn og store Styrker under Vaaben, træne de unge i Terrænport med Øvelser i Granatkastning og Fægteøvelser med Kosterkaster.

Mon noget normalt Menneske egentlig tror, at det er paa den Maade, man fremmer Fredens og Forsoningens Sag.

Længe vil jeg huske, hvad Tage Jessen, Flensborg, sagde ved et Møde i Ringe i dette Efteraar. Vi maa i Danmark ikke glemme, at vi maa arbejde i Forsoningens Aand.

Det er forstaaeligt, at Frø af Ugræs er føjet over Hegnet efter den Omgang, vi har været ude for.

Lad os haabe, at Danmark, at vi ikke lader de Frø gro, der saadan fæg ind over Landet. Vi maa i vore Tanker og vort Arbejde være med at luge det Ukrudt op, som slaar Rod efter det store Opgør, som Verden havde med Nazismen.

Lad os der hjælpe vore unge, at de ikke lader sig for-

lede til at bruge de fremmede Metoder — i deres Iver efter at rense ud. At vi ikke just er lystne efter at bruge de groveste Metoder med Koncentrationslejre og lignende, turde være selvfølgelig. Men er vi parat til at bruge den gamle, danske Maade at „kæmpe med aaben Pande for, hvad vi for Alvor tror.” Ja, svarer vi; Frihed, Lighed, Retfærd. Selvfølgelig. — Har vi ogsaa et Overskud af Kraft, saa vi kan gengælde med Kærlighed, hvor de andre bød os Had. Eller skal vi, som jeg har hørt andre sige: Hade, hade og hade.

Der skal ikke megen Indsigt til for at vide, at dybt i vort Sind ligger Følelsen: Lad det Folk, der lod sig lede af Nazismen, ligge, som de har redet. De har selv været ude om det. De høster, som de har saaet. De maa nu opleve, at efter den søde Kløe kommer den sure Svie. Den Uret, de øvede mod Verden, var saa aabenbar, at det maatte ende i det Ragnarok for dem, som kom. Skal det gaa efter Fortjeneste, saa har de ikke meget godt at vente foreløbig. Retfærdigheden maa ske Fyldest.

Men dybere i vort Sind ligger der vel ogsaa Følelser som Forsoning og Kærlighed. Skal Verden bygges op ved Had og Mistro mellem Folkene, vil jeg tro, at Kanoner og Atombomber er velegnede Vaaben.

Skal vi bruge Kærlighed og Forsoning, som vel alligevel er bedre Kræfter at bygge op med, maa vi først begrave Hadet, og det kræver noget af os.

Hade, det kan selv smaa Mennesker —

Har vi ikke set og lært saa meget af Nazismens Tyskland, at den Vej, det gik for at bygge Verden op, førte i Afgrunden?

En anden Begivenhed i Verdenshistorien fortæller om, hvordan Enevælden i Frankrig førte Folk og Land ud i Undertrykkelse for de mange og Vellevned for de ganske faa, indtil Uretten var saa aabenbar, at det maatte ende med Revolution. Ud af denne Revolution vokser saa Erklæringerne om Menneskerettighederne.

At Mennesker fødes og forbliver frie og lige i alle Rettigheder. At Friheden bestaar i Retten til at gøre alt, som ikke skader nogen anden. — Og flere Sætninger.

Men er det ikke mærkeligt, at der ud af det blodige Opgør, Revolutionen var, kunde vokse saadanne Tanker. De vilde ikke bygge den nye Verden op paa Had.

Disse Menneskerettigheder har Folk kæmpet for si-



den. Det var de samme Idealer, Wilson kæmpede for, men det blev af „kloge” og snedige Politikere forpurret, og de brugte kun Tankerne som en Maskering for den Politik, de ønskede gennemført.

Da vi under Besættelsen udmalede os Freden, var det ogsaa noget med Frihed, Lighed og Ligeberettigelse samt Fred og Forsoning, der stod som vore Idealer.

Af disse Begivenheder, jeg her er gaaet ud fra, vil det fremgaa, at Kampen mellem Lys og Mørke, Frihed og Tvang har været standende ned gennem Tiderne. At Retfærdighed og Frihed ikke just er i Højsædet endnu, turde være alt for kendt til, at det næsten er værd at nævne. Altsaa, der er nok for de unge, der er nok for os alle at kæmpe for, men

**Kamp maa der til, skal Livet gro,  
ej Kamp blot for dagligt Brød,  
men Kamp for Frihed i Liv og Tro,  
thi evig Stilstand er Død.**

**Karl Hedemann.**

## I Genopbygningens Tjeneste.

„Nu slukkes Lysene over Europa. Hvem ved, naar de tændes igen?” Disse Ord skulde den daværende engelske Udenrigsminister, Lord Greg, have udtalt, da Krigen brød ud i 1914. Mange Mennesker stiller i Dag det samme Spørgsmaal, men samtidig er mange kommet i Tvivl, om Lysene nogen Sinde vil tændes mere i Europa. En Ting er uden for al Tvivl, at skal Lysene igen tændes, maa der være nogle Mennesker, der vil prøve paa at genopbygge den Skade, Krigen har forvoldt.

Gladeligt er det da, at der er Mennesker, der vil tage denne Opgave op — Mennesker, der vil være med til at lindre Nøden og Elendigheden, der er fulgt efter Krigen. Jeg vil fortælle lidt om det Arbejde, der er gjort og stadig gøres paa dette Omraade.

Med de Erfaringer, man havde fra forrige Krig, forud-saa man nogle af de Problemer, der vilde komme, naar Krigen ophørte; man var klar over, at Sult, Tøjmangel, Bø-lignød og Sygdom vilde følge i Krigens Fodspor. De allie-rede Stater organiserede derfor allerede under Krigen et Hjelpearbejde, der kunde sætte ind, straks Freden kom. Denne Organisation, der gaar under Navnet UNRA, har hjulpet mange Mennesker, frelst mange Menneskeliv og har i det hele gjort et stort Arbejde; men det har alligevel været stærkt begrænset og har ikke været tilstrækkeligt. Fra de enkelte Lande blev der derfor organiseret et privat Hjelpearbejde, der har virket paa forskellig Maade.

En enkelt Mands Bedrift skal først omtales, Folke Bernadottes. Som Leder af Svensk Røde Kors fik Berna-dotte til Opgave at arbejde for, at de norske og danske Fanger i de tyske Koncentrationslejre kunde komme hjem. Han rejste i Februar Maaned 1945 til Tyskland for at for-handle med Himler om dette. Hans første Mål var at faa Adgang til de Koncentrationslejre, hvor der var norske og danske Fanger og saa faa Forholdene for Fangerne for-

bedret — senere faa dem flyttet til Danmark. Det lykkedes for ham at faa denne Tilladelse. Som den første Repræsentant for en neutral Magt fik Bernadotte Lov til at komme ind i en tysk Koncentrationslejr. Forholdene var, som nu alle ved, forfærdelige. Der blev straks lagt Planer om Forbedringer. De hygiejniske Forhold kom i nogenlunde Orden, og der blev sørget for Mad og Medicin; men det bedste var, at der var Haab om Hjemsendelse; denne foregik kort Tid efter, i April Maaned. De fleste af Nordmændene og Danskerne blev reddet.

Selv om Bernadottes Arbejde ikke kan sammenlignes med Fridtjof Nansens enorme Hjælpearbejde efter forrige Krig, saa har hans Arbejde dog været saa omfattende og haft saa stor Betydning, at han bør huskes som en af Menneskehedens store Velgørere. For os i Norden skulde de to Navne Fridtjof Nansen og Folke Bernadotte minde os om en Forpligtelse, som vi har i at hjælpe Menneskeheden, hvor Hjælpen er haardt tiltrængt.

Her i Danmark begyndte Dansk Røde Kors saa hurtigt, det var muligt, at hjælpe de nødlidende. Da Politiet kom til Tyskland, lykkedes det Røde Kors at faa gennemført, at der kunde sendes Pakker med Mad, Tøj, Tobak og Medicinalvarer ned til dem. Derved blev utvivlsomt mange Menneskeliv reddet.

Efter Krigens Ophør fortsattes Arbejdet i Lande, hvor der hersker stor Nød — en Nød og Elendighed, der ikke kan beskrives.

Et storstilet Hjælpearbejde er nu i fuld Gang. Hver Uge sender Dansk Røde Kors Biler med Mad, Tøj og Medicin til Polen, Frankrig, Østrig, Ungarn, Jugoslavien og Tjekkoslovakiet. Flere Tusinde faar hver Dag et Maaltid Mad, og flere Hundrede faar daglig Lægehjælp. Det er ikke overdrevet at sige, at flere Tusinde Mennesker er blevet reddet for Døden gennem denne Hjælp.

Blandt mange unge var der allerede under Krigen et stærkt Ønske om at være med til at yde en Indsats for at læge nogle af de Saar, Krigen førte med sig. Forskellige Organisationer drøftede under Krigen Planerne for et Hjælpearbejde. Resultatet blev, at der blev oprettet en Komite for Fredsvennernes Hjælpearbejde, der saa det som sin Opgave at bidrage til at genopbygge Verden baade materielt og aandeligt — for en aandelig Genopbygning var nødvendig, hvis en ny Krig skulde undgaas.



Der er ogsaa lidt Regnskab.



Lærer Nielsen forbereder sig.





Haandgøringstime.



Fra Skolekøkkenet.

Arbejdet begyndte kort Tid efter Freden. Først i Juli Maaned 1945 sendtes 20 Sygeplejersker til Nordnorge for at pleje russiske Soldater, der under tysk Fangenskab var blevet angrebet af Sygdom, og der var ingen faguddannet Hjælp. De danske Sygeplejersker udførte et paakrævet Arbejde, til Soldaterne blev hjemsendt.

I August sendtes et Hold Hjælpere til Nordnorge. Da Tyskerne trak sig tilbage for Russerne, ødelagde de alt. Befolkningen, 35,000, blev brutalt tvangsforflyttet, Husene blev brændt, Havnene ødelagt, Broerne sprængt, Telefon- og Telegrafpælene hugget om, Brøndene ødelagt — kort sagt alt blev ødelagt. Da Krigen var forbi, begyndte Befolkningen at vende tilbage, trods Regeringens Advarsler. Danskerne blev nu sendt derop for at hjælpe Befolkningen, først og fremmest skulde de sørge for Boliger, bygge Huse til de hjemvendte. Dette Arbejde ophører vist nu i Efteraaret. Men jeg ved, Nordmændene har været overordentlig taknemmelige for det danske Hjelpearbejde, og hvad det ellers har betydet, saa har det i hvert Fald været med til at knytte Danskere og Nordmænd nærmere sammen.

Holland blev det næste Land. Store Dele af dette Land var blevet ødelagt af Oversvømmelser, da Digerne flere Steder var blevet sprængt. Vandet stod højt i Husene, ja, man maatte seile mellem dem og lægge til i 1. Sals Højde. Da det var lykkedes Hollænderne at stoppe Digerne, fik Danskerne den Opgave at gøre Husene i Stand; det var slet ingen morsom Opgave. Der var afsat Mudderlag paa Væggene, og der var Kryb og Utøj overalt. Men Danskerne fik sat Skik paa mange af Husene, saa Beboerne atter kunde flytte ind.

I Foraaret 1946 er der sendt et Hold Danskere til det nordlige Finland for sammen med amerikanske Kvækere at hjælpe i de krigshærgede Omraader i Finmarken. Her er særlige Vanskeligheder, da der skal bosættes en Del af Finner, som er rejst fra den Del af Finland, der er afstaaet til Rusland.

For faa Maaneder siden har Fredsvennernes Hjelpearbejde begyndt at arbejde i Polen. Dette Land er sikkert et af de Lande, hvor Krigen har ødelagt mest. Store Kamphandlinger har her bølget frem og tilbage; mange Byer er blevet udslettet; mange Mennesker maa leve i Jordhuler, og Mad faar de lidt af. Ikke saa mærkeligt, at Polen var et af de Lande, man først tænkte paa at bringe Hjælp,

men det lykkedes paa Grund af forskellige Vanskeligheder først i Eftersommeren. Hjælpen bestaar nu i Bispisning af ca. 1000 Børn daglig. Ja, Bispisning er maaske for stort et Ord, da der kun kan udleveres een Skaal Havresuppe til hvert Barn om Dagen, men det betyder for disse 1000 Børn Livets Opretholdelse. En af de ledende inden for Komiteen har efter en Rejse til Polen fortalt om Forholdene. Naar Bilen med Madvarerne standsede i en Landshy eller rettere en Ruinby, kom Børnene løbende ud fra Jordhuler og stimlede sammen om Bilen med en Blikdaase, en bulet Kaffekande el. lign. i Hænderne for at faa noget at spise — mange Mødre gik 7—8 km med deres Smaabørn paa Armene for at faa en Skaal Havresuppe. Der stod Børnene saa — mange syge af Tuberkulose, mange med vædskende Saar, ødelagte Lemmer, blinde, døve — og slubrede Maden i sig for straks at række Skaalen ud efter endnu en Portion, men forgæves, Bilen maatte til næste Station. Vi forstaa, at Lederen kunde slutte saadan: Jeg glemmer aldrig disse Børn.

Et sørgeligt Kapitel i Efterkrigstiden er de mange husvilde Børn. Man regner med, at der er omkring 30 Millioner hjemløse Børn; af disse har de 5 Millioner mistet deres Forældre — d. v. s. ca. 5 Gange Børnetallet i hele Danmark er forældreløse. Alle disse Børn er henvist til sig selv, maa drive rundt som Landstrygere, er desperate af Sult, stjæler, hvor de kan, bor i Ruindynger eller Jordhuler, smitsomme Sygdomme raserer, og Dødeligheden blandt Børnene er overordentlig stor. De fleste har været Vidne til Krigens Rædsler, har oplevet Bombeangreb, har set deres Moder eller Søskende blive knust eller brændt ihjel. Det er ikke saa mærkeligt, at de er blevet som vilde Dyr; de er blevet indesluttede, interesserer sig ikke for noget, bryder sig ikke om Venlighed, taler saa lidt som muligt, leger aldrig, ler aldrig. Er der nogen Steder, Hjælpsomhed er nødvendig, saa er det her.

Svejts var det Land, der først begyndte at hjælpe de hjemløse Børn. En Svejts, Dr. Corti, foreslog i 1945 at bygge en Børneby i Svejts, hvor forældreløse Børn skulde have Ophold, til de var kommet nogenlunde til Hægterne, legemligt og sjæleligt. Men Forudsætningen maatte være, at Børnebyen skulde indrettes efter Børnenes nationale Milieu, og de skulde sendes tilbage til deres Hjemland, for ellers vilde de blive nationalt hjemløse og rodløse. Ideen blev modtaget

med Velvilje. Arbejdet med Byggeriet blev gjort frivilligt. Der blev bygget 24 Villaer med Plads til 16 Børn i hver. Børnene skal arbejde legemligt og skal undervises i Skolefag. Ved Siden af Villaerne er der bygget en stor Bygning, hvor der er Kirke, Skole, Sygehus og Forsamlingshus — i sidstnævnte faar Børnene Lejlighed til at se Film og Teater og til at holde Fester.

Senere har Svejts bygget en Børneby i Polen med Plads til 800 Børn og en i Jugoslavien med Plads til 9000. Andre Lande vil følge dette Eksempel. Holland, Belgien, Frankrig og Østrig har ogsaa Planer færdige til saadanne Børnebyer. Forhaabentlig følger Danmark efter. Vanskelighederne er maaske store; men vi maa ikke holde os tilbage paa dette Omraade. Vi har vel netop større Forudsætninger for at løse denne Opgave end de fleste andre Nationer.

Vi har alle hørt saa meget om Krigens Rædsler, om de mange Millioner døde, de mange Millioner saarede og om de store Værdier, der er ødelagt. Det kan synes saa haabløst, saa forsvindende lidt, hvad den enkelte kan udrette for at bøde paa al den Elendighed. Jeg vil i denne Forbindelse omtale et Træk fra Remarques Bog „Tiden, der fulgte“. En af de hjemvendte Soldater siger et Sted: „Der er meget at genrejse, og næsten alt skal gøres godt igen. Det gælder om at arbejde og at grave det frem, som blev begravet i de Aar, Granaterne og Maskingeværerne havde Ordet. Vi behøver ikke alle at være Foregangsmænd — der vil ogsaa blive Brug for svagere Hænder og ringere Kræfter. Der vil jeg søge min Plads. — — Jeg vil være beredt, og jeg vil bruge mine Hænder og mine Tanker — —. Enhver af os kan udrette noget paa sin Vis.“

Denne Tankegang er ikke blot rigtig, men er nødvendig, hvis vi vil bevare en menneskelig Tilværelse og Værdighed, som er Forudsætning for al virkelig Kultur.

Med Ønsket om en god og glædelig Jul sendes alle gamle Elever de bedste Hilsener.

**Bertel Nielsen.**



### Kan en smuk Natur virke inspirerende paa et Menneskesind?

Hvis man kaster det Spørgsmaal ud, vil der sikkert komme baade bekræftende og benægtende Svar.

Der er Mennesker, der gaar gennem Verden med lukkede Øjne og Øren, som ikke ser, naar Solen skinner, ikke hører, naar Fuglene synger, som, naar de ser ud over en bølgende Kornmark, kun tænker paa, hvor mange Tønder Korn, der kan avles pr. Tdr. Land. De standser ikke beundrende foran en blomstrende Rosenbusk, de indsuger ikke med Velbehag Duften fra de slyngende Kaprifolier, for saadanne Mennesker er det lige meget, om de bor i en stenet Grusgrav, hvis den da kan give Penge, eller paa frugtbare Banker ved Danmarks skønne Kyster.

Men der er andre Mennesker med aabne, modtagelige Sind, for dem kan smukke Naturomgivelser ikke blot virke inspirerende, men jeg tør endogsaa paastaa forædlende; thi de ser nemlig ikke blot det skønne, de har for Øje; men de opfyldes af inderlig Tak til Gud og faar derigennem Trang til at glæde andre Mennesker.

Har man været i Sorø, sejlet paa Søen eller staaet i Skovbrynet en stille Sommeraften og set ud over Vandet, da forstaar man, at her kunde Ingemann skrive: „Fred hviler over Land og By.”

Ligeledes mange, mange andre, der i Vers og Prosa har prist vort smukke Fædreland, de har set, de har lyttet, de har indsuget de skønne Indtryk, som har bundfældet sig dybt i deres Sind og siden fundet Udtryk i Ord og Toner for at lukke andre Menneskers Øjne og Øren op og lade dem faa Del i Glæden over Naturens Undere.

Ja, siger man, det er Digtere og Kunstnere, Naturen virker saadan paa, ikke paa almindelige jordbundne Mennesker. Men — siger man ikke om Fynboerne, at de er sangvinske, glade, muntre Mennesker, der tager Livet let, maaske er det gennemgaaende rigtigt, er det saa ikke, fordi de bor

midt i Danmarks frugtbare Have med den mest smilende Natur omgivet af Skov og Strand. — Den jydsk Hedebonde er tung og alvorlig, men nøjsom og trofast, som den Natur han lever i, altsaa har Naturen stor Indflydelse paa Menneskesind, men har man et aabent modtageligt Sind, da kan man finde Skønhed selv i den fattigste Egn. Vilh. Gregersen har skrevet en Sang om Lærken, som han kalder den lille Vaarprofet; han skildrer, hvordan Lærken om Foraaret, naar Solen begynder at varme, jubler sine glade Triller; mens den stiger højere og højere mod Himmelens Blaa, og da, skriver Gregersen, „standser Bonden bag sin Plov med Solskin i sit Øje.” Da kan selv en jordbunden Mand, der har travl med at pløje sin Jord for at faa Vaarsæden deri, standse og lytte med Solskin i sit Øje.

Jeg kender en Kvinde, det var min egen Mor, om hende sagde en ung Pige engang: „Det er, som det bliver Søndag, naar Kristine Smidt kommer ind i Stuen.” Tit har jeg ønsket, at man havde arvet noget af dette at kunne give Hverdagen Søndagsskær. Jeg ved, den Evne vinder man ikke alene ved at have aabent Sind mod Naturens Skønhed, men ogsaa aabent Sind mod de dybeste, rigeste Kilder, Mennesker har at øse af. Noget af Helligdagsskæret maa vi have over vort Arbejde, hvis det skal lykkes for os, og vi selv udvikles igennem det. Men der kan for Mennesker taarne sig Vanskeligheder, Tvivl og Besværlighed op, saa det tager Kræfterne og slukker Gnisten, der skulde kaste Solstrejf ind over Hverdagen. Bliver det saadan for Mennesker, da maa der ske en Forandring, ellers tørrer disse Mennesker aandeligt talt ind og bliver tomme Hylstre; de maa have lysere og friere Kaar at arbejde under, hvis der igen skal komme Solstrejf over Hverdagen og Lykke i Arbejdet.

Hvis I, gamle Elever, vil hjælpe os hermed og slutte op om os i Kampen for at skabe bedre Kaar for Efterskolen i Ringe, da vil I være med til at give os nye Kræfter og igen give os Solskin over Hverdagen.

Dagmar Hedemann.

### Hvad er Fædrelandsfølelse?

Claus Eskildsen taler i „Dansk Grænselære” om den folkelige underbevidsthed som et avgørende, ja som det vigtigste folkekendemerke. Og han mener, at ingen vilde finde på at nævne dette vigtigste og mest avgørende for, at man hører til et bestemt folk, om nogen blev spurgt: „Hvorfor regner du dig som hørende til det danske folk?”

Havde jeg fået tilstillet det spørgsmaal, tror jeg, jeg vilde have svaret: „Det skyldes til dels noget, jeg kun vanskelig kan gøre rede for.” Og netop derfor har han ret; ti dette er jo egentlig ikke noget svar. Men svaret ligger alligevel gemt i uvisheden, i den omstændighed, at man i øjeblikket kommer til kort, når sligt et spørgsmål stilles. Eskildsen siger videre: „Årsagen er skjult; men virkningen er åbenbar.” Dæri ligger forklaringen på, hvorfor man tøver med svaret, hvorfor man viger udenom.

Underbevidstheden kommer til udtryk på mange måder. Alt hvad man overhovedet foretager sig uden den tanke, at dette gør man, fordi man er dansk, det dikteres af den nævnte underbevidsthed. Eskildsen har helt enkelt på skemavis optegnet „den folkelige underbevidstheds primitive udtryksformer.” Disse er: „Byggemaade, avl og drift og daglig dont, klædning, mad og drikke, sæd og skik, folkedigtning, sagn og tro samt folkelyne.”

En dansker vilde ved en sammenkomst i Tyskland strax foruden sprogets indvirkning — føle sig fremmed, når der sluttedes med „Bierabend”, eller hvad det nu hedder. Hjemmefra er man vant til det fælles kaffebord. Det er for resten et av de mange drag, som viser, at Danmark faktisk går i det mindste til Sli-Dannevirke. Så langt ned slutter man sammenkomster med fælles kaffebord.

Sidst blandt udtryksformerne nævntes det vigtigste, folksindet.

Den tysksindede dansker er kun efter sin vilje tysk, rent ubevidst absolut dansk. Dette er ikke bare noget, vi dan-

skere paastaar. Ett eksempel som bevis er nok: Den tyske digter von Fallersleben siger, skuffet efter et samvær: „Disse sledvigere har jo næsten ikke andet fælles med os end vort sprog! Danskervæsenet stikker meget dybt i dem og træder frem ved enhver lejlighed!”

Naar nu fædrelandsfølelsen påstås at komme av underbevidstheden, kan det være nærliggende at stille sig selv det spørgsmaal, om det egentlig er rigtigt at kalde sonderjyden den mest bevidst dansksindede av folket. Svaret må blive et ja. Fordi sonderjyden lever i et grænseland og næppe kan undgå nu og da at sammenligne danske og tyske folkeegendommeligheder. I det øvrige Danmark kan man jo udmærket leve et helt liv uden at få lejlighed til denne sammenligning.

Dog har sagen vel trængt sig ind på de fleste i de sidste fem år, da vort land som et andet Ægypten led under „græshopper”s hærgen. Da måtte de fleste vedgå, at det tyske brovtende væsen var dem imod. Og så dette, at „herrefolket” tillod sig at bryde traditionen, vor tusindårige frihed, vor stolthed.

Hver tog sit standpunkt; modstanden voxede. Men mange lærte intet. Underkuelsen indgav t. ex. ringe for ståelse av Sydslesvigs stilling. Vi i bare fem år — de i otti-ett. Eller også ræddedes man.

Man mindes Georg Brandes' ord i et brev til Henri Nathansen: „Tænk Dem, at Nexø skriver: „Vi har i Tanken allerede givet Island Løbepas og føler os styrkede derved, Verden er vor, Landets Lidenhed betyder intet.” Nu behøver vi blot at slippe Bornholm, Færøerne og Falster for ret at være nogle Helvedes Karle. Verden er disse Herrers — og véd ikke deraf.” —

Det er, som om man mener: „Lad os prise linjen Ringkøbing—Horsens som en retfærdig grænse, hvis vi så bare har det godt i København.” — —

Denne artikel er ikke agitatorisk for så vidt og ej heller polemisk; jeg har kun villet pege på spørgsmaal, man ikke kan forsvare at regne som uvedkommende for menigmand.

En og anden av læserne har studset over min retstavning og tænkt: „Ak, hører han til dem!” Eller noget i den retning. Sligt er vist meget almindeligt. Men vi tager patent på fremsynetheden. Udviklingen går i den retning, at menneskene fra Nordens lande for at gøre sig forståelig for hverandre må gøre brug av hovedsprogene. Og det er Danmark ikke uden skyld i; ti Danmarks sproglige kilde har sit ud-



spring midt i Berlins ruiner. Man skylder sig selv og verden at være vågen. Vi burde styrke os ved den skandinaviske kilde. — —

Vi søger at sammenfatte: Fædrelandsfølelsen står i sammenhæng med den folkelige underbevidsthed og lægger sig ofte for dagen uden forstands og tænknings hjælp. Men dette undskylder ikke, at man eventuelt tosser rundt i sin egen lille verden og overhovedet ikke tager sin forstand og sit viljesliv med på råd. Man må være sig så meget bevidst, medvidende, hvad man skylder sit land, at man sætter sig ind i vore livsspørgsmaal og gør sig klart, hvad man forsømmer ved passivitet og misfattet selvglæde.

Vi har her bare nævnt to spørgsmål,

1. grænselandet, som altid vil være der, hvor så end grænsen drages, og

2. sprogfronten; ti der er en front — vi kan ikke lade det hele sejle sin egen sø.

Ad 2: Vi har længe haft for skik at vise tænder mod nord og logre med halen mod syd. Men sproget skal udvikle sig frit, siger man, vi må ikke øve vold på det; det gøres der jo imidlertid den dag i dag i skolerne, så det er ingen undskyldning.

Der eksisterer selvfølgelig andre spørgsmål end disse to.

For alt gælder det: vi holder ikke sammen på stuverne ved passivitet.

Til slut et fyndord, enhver frit kan nytte som motto for sit liv: Nihil sine labore (intet (opnås) uden arbejde).

Karl Hårbøl.

Med mange hilsener til gamle kammerater (førhen: Hansen — 1940—41).



„Da faldt jeg!“ Rustan 46.



Den tredje.



Hygge i Hjemmet.

### — op og ud paa Travetur!

Hvem har ikke Lyst til at komme ud at se vort skønne, dejlige Danmark? Det har saamænd enhver rask Dreng og Pige, og det er ikke mere noget uopnaaeligt, eftersom vi nu har godt henimod 200 Vandrehjem spredt over hele Danmark, som er parate til at modtage os.

Nu er der nogen, som tager af Sted hjemmefra uden Maal og Med, kun med det Formaal at komme saa og saa mange Kilometer hver Dag. Det er just ikke det, der er Meningen med det. Nej, tag og læg en Tur, før du tager hjemmefra, som fører dig gennem de smukkeste Egne og giver dig det Udbytte, som du stadig vil mindes, naar du bliver ældre. Saa faar vi netop den allerbedste Ferietur, hvad enten det er ved Hjælp af vore gode, raske Ben eller vore Cykler, og du vil finde Lykken paa Landevejen, om du blot travet ud. Sundhed og Kræfter, Oplagthed til det daglige Arbejde, herlige Oplevelser og saa det pragtfulde Kammeratskab.

Derfor siger jeg til alle: Tag Randslen paa Nakken og søg ud paa Vej og Sti! Vel kalder vi det for en Vandretur, men man kan godt „vandre“ pr. Cykle, og dette kan være meget fordelagtigt i det meste af Danmark, undtagen paa Bornholm. Denne Ø skal helst rundes pr. Gaaben. Der er jo heller ikke noget i Vejen for, at vi kan sætte Staalhesten fra os og gaa en Tur ud gennem Terrænet.

Da vi nu paa en 14 Dages Ferietur helst vil være fri for at slæbe paa alt for megen Bagage, saa som Logiet i Form af Telt eller Køkkengrejer med Pander, Gryder o. s. v., saa har vi Vandrehjemmene, hvor vi kan tage ind og overnatte, blive vasket og faa lavet varm Mad, enten i de dertil indrettede Vandrekøknere eller hos Herbergsværten. Ialt er der ca. 1000 Senge parat til de danske Vandrene, naar de vil ud at se deres Land.

Nu kan vi altsaa ikke uden videre komme og banke paa Døren og sige, at man gerne vil have Lov at sove paa



Vandrehjemmet om Natten, for Værten vil straks sige: „Maa jeg bede om vandrekortet,” og uden dette Pas slipper ingen ind, saa den Side af Sagen maa være i Orden, før Turen. For kun 4,00 Krøner om Aaret kan man blive Medlem af Dansk Vandrelaug, som saa giver Adgang til de danske Vandrehjem og for en stor Del de udenlandske med.

Al Slags Vejr er Vandrevejr. Det er dejligt at vandre i Sol og Sommer, men ogsaa Efteraaret har sin Charme, for ikke at tale om Vinteren, naar Sneen lægger sig over Skove og Marker og spærrer Vej og Sti for alle andre Trafikanter end netop Vandreren. Men det er altsaa ikke nok med at begive sig ud i det fine Vejr, tag ogsaa ud, naar Bygerne vasker, og Stormene raser. Danmark skal ses i al Slags Vejr, og man er først rigtig „paa Hat med” de danske Landeveje, naar vi har prøvet at forcere den i Pløje og Ælte.

Det er en daarlig Opfattelse, naar en Vandrør bliver sammenlignet med en Mannequin for en Modeforretning. Vi opdager hurtigt, at det kan betale sig at trække i noget Tøj, der kan taale noget, og ikke gøre sig Umage for at ligne en Lazon.

En Vandringsmand klarer sig selv. Der er stadig alt for mange af os, som „nasser” sig frem. Nogle „Vandrere” gaar ikke, hvis de kan komme op at køre, selvom de netop er ude for at træve.

Før Krigen drog Tusindvis af danske Vandrere ogsaa paa Tur til andre Lande og boede paa U dlandets Vandrehjem, og der har allerede nu i Sommeren 1946 været store Flokke af Vandrere ude hos Naboerne, hovedsagelig Norge, Sverrig, England og Frankrig. Men selv om vi ikke tager udenlands, kan vi alligevel faa en god Ferie ud af det sammen med gode Kammerater paa de danske Vandrehjem.

Jeg kunde have fortalt meget mere, men det er bedre selv at gøre sine Erfaringer. For ud paa den danske Landevej maa alle. Det er nemlig helt rigtig, hvad der staar i Sangen „Den danske Landevej er skabt for dig og mig — —”

Vel mødt derude og saa hjertelig velkommen i Vandrernes Rækker.

Basse.

Niels Peder Andersen — Vinteren 1942—43.

## Tanker ved Aarsskiftet.

Det er atter Jul! Tiden gaar, og naar man har nok af Arbejde, flyver den af Sted. — Det er næsten utroligt, at det atter er Jul og dermed Aarets Slutning. Vi staar med Foden paa Tærsklen til det nye Aar! — Og vi tænker mange underlige Tanker!

Vi ta'r med de forskelligste Følelser Afsked med det svundne Aar. Saa forskellig som Menneskets indre Væsen, saa forskellige er ogsaa deres Haab, deres Ønsker og Syn paa Livet. Mange har i Aarets sidste Time bragt det svundne Aar en varm, hjertelig Tak. En Tak for alt det gode, de har modtaget; en Tak for alt det biire, sørgelige, de er blevet skaanet for. Maaske har der i Takken blandet sig en let Vemod ved Tanken om, at dette velsignede Aar har været saa kort!

Andre ser med Sorg paa det forbigangne. Mismod og Ærgrelser over fejlslagne Planer, Sorg over skønne Forhaabninger, der er visnede i Udspringet. Det er de Tanker, der opfylder dem i den afgørende Time mellem det gamle og det nye Aar.

Mange udbryder maaske fortrøstningsfuldt: „Saa nu svandt det Aar, det tager maaske alle Bryderier og Sorger med sig, lad os nu se, hvad det nye Aar vil bringe.”

Men enten Følelsen ytrer sig paa den ene eller anden Maade, saa var det Afskedsfølelser, Afskedshilsener! Det gamle Aar fik dem med paa Vejen, nu er det snart svundet, og det nye Aar være inde. Hvad vil det nye Aar bringe os?

Vil det fra Lykkens Overflødigshorn strø gode Gaver for vore Fødder? Eller vil det, som en mørk, uheldsvarsrende Dæmon, knuse hvert Haab?

Med bange Forventning, med feberagtig Uro i Sindet, ser nogle det ukendte i Møde, medens andre maaske alt for frejdigt venter sig „alt” af det.

Held den, der venter det med stille Hengivelse i Guds Villie, hvad enten det bringer Glæde eller Sorg, Taarer eller Smil.

Vi i vor Kortsynethed holder undertiden det for en



Ulykke, der senere viser sig at være en vidunderlig Lykke, og ofte forekommer det os at være lutter glimrende Guld, der senere forvandles til værdiløst Støv mellem vore Hænder. Og hvor ofte maa vi ikke erkende, at vi selv er Skyld i de Uheld, der er mødt os, at de er udsprungne af vor egen Daarskab. Hvor mange Gange har vi ikke selv forsømt at gribe til i rette Tid, naar Lykken nærmede sig os. Hvor ofte har ikke en Opsættelse, et Øjebliks Magelighed revet os Heldet af Hænderne, og saa faar Skæbnen eller Forsynet Skylden. Som om det ikke mente os det godt og bedre end vi selv vidste, hvad der har gavnet os, hvis vi ikke selv havde staaet vor Lykke i Vejen.

Det fordres ikke af os, at vi uden Modstand skal lade det onde og det gode komme over os, at vi skal sige om alt, at det var en Skæbnens Tilskikkelse. Tværtimod.

Der forlanges, at vi skal arbejde! Det jordiske Liv fordrer sin Del — vi skal gøre vor Pligt henede, skabe og virke, saa lang Dagen er, og saa haabe paa Velsignelsen af vort Arbejde ovenfra.

Vi er ikke Herre over Sorg, Nød, Sygdom og Død, men vi er Herre over os selv og vore Følelser. Vi formaar, eller burde kunne det, at bære vor Skæbne, naar vi lægger os selv og den i Herrens Haand og beder om hans Hjælp til at styrke vort Mod. Af Taaresæden vokser ofte Lykkeblomsten frem. Regnskyer kan mørkne Himlen, men man ved den findes bag Skyerne, men vi ved, Solen findes bag Skyerne, og et pludseligt Solblink kan i et Nu forvandle et trøstesløst, graat Landskab til et lyst, straalende Billede.

Det nye Aar er snart inde! Gid det maa bringe Glæde og Solskin i mange Hjem, Styrke til at bære de Sorger, der maaske venter os. Gid det maa skænke os alle den største Fred i Sindet.

Lykkeligst den, som har Fred med sig selv,  
Fred med sin Gud og Fred med sin Næste!  
Gaar det i Verden saa op eller ned,  
han har af Lykken dog vundet det bedste.

Modtag, alle gamle Elever, Kolleger og Familien Hedemann, mine bedste Ønsker om en glædelig Jul og et velsignet Nytaar!

Tak for de Aar, jeg fik Lov at opleve paa Ringe Efterskole.

Godt Nytaar!

Eders Karen Svenstrup.

## En Tur til Norge.

Efter den nylig afsluttede store Verdenskrig blev der sat et Hjelpearbejde i Gang, saa de norske Børn kunde komme her til Danmark og nyde godt af vore rigeligere Mængder af Fødevarer.

Her til Stige-Eggen kom der ogsaa en hel Del, bl. a. fik Knud Larsens og Sv. Larsens to norske Gutter. De var Brødre og fra Oslo og henholdsvis 7 og 15 Aar. — Vi havde i Sommerens Løb megen Fornøjelse af Drengene. Og da Efteraaret nærmede sig og dermed Afrejsen til Norge igen, sagde vi: „Paa Gensyn til næste Sommer.“ Det blev imidlertid et snarere Gensyn, end vi havde ventet. Til Jul kom der nemlig en Invitation fra Drengenes Forældre, om „Smaa pigerne“ kunde tænke sig at komme en Tur til Norge, og hvem der blev glad var selvfølgelig „Smaa pigerne“ (Else og jeg). — Vi tog med Glæde mod Invitationen — gemte vor Juleferie, til det kunde komme i Orden med Rejsen, d. v. s. i Februar Maaned.

Onsdag den 6. tog vi Afsked med Familien og startede fra Odense Banegaard med Lyntog Kl. 10 og var i København Kl. 1. — Vi fik derefter en Dag ud af det i København sammen med en Bekendt, hos hvem vi overnattede. Vi gik lidt rundt i Byen og endte paa Nationalmuseet. — Om Aftenen var vi i „Det nye Teater“, hvorefter vi skyndte os hjem i Seng for at faa hvilet ud til næste Dags Oplevelser.

Kl. 6 næste Morgen tog vi ned til Havnegade, hvor „vores Skib“ laa. — Først skulde vi igennem Tolden, det tog sin Tid — men vi slap da helskindet igennem! — Kl. 8 vinkede vi Farvel til København, vi var nu ombord paa „Frederikshavn“, som skulde føre os til Oslo. Det var meget taaget, saa vi gik desværre Glip af den skønne Udsigt op gennem Øresund. — Da vi ikke kunde se Land mere, begav vi os paa Opdagelse under Dækket. Vi kom først ned i en lang Gang, der førte ind til mange smaa Køje-



rum. Vi forhørte os om, der ikke skulde være et Par Køjpladser for mange, vi var nemlig kommet for sent og havde kun faaet Bålet uden Køjplads; men endnu vidste de ikke, om de kunde blive nogen; vi skulde henvende os til 1. Styrmanden Kl. 19. — Efter denne lille Samtale satte vi os ned i Fællesklassens Salon og gjorde os det magerligt med hver sin Bog, det var der dog ikke rigtig Ro til. Alle var i en saadan Spænding over, hvad de skulde opleve der oppe paa de norske Fjelde, for det var hovedsagelig unge Mennesker, som skulde op at staa paa Ski. Vi kom da ogsaa meget snart i Selskab med nogle unge Piger, som vi havde det hyggeligt sammen med. — Da Klokkeren var godt tolv, begyndte vi at blive sultne, og vi bestilte Dagens Ret, som bestod af Svinekoteletter. Efter 3 Kvarters Forløb kom endelig Maden. Det var ogsaa paa høje Tid. Jeg havde lige faaet to Mundfulde, da jeg i en vis Hurtighed kom op ad Trappen. De andre morede sig godt over min hurtige Forsvinden; men: „Den, der ler sidst, ler bedst.” Det varede nemlig ikke længe, før Else fulgte mit Eksempel, og vi holdt os i frisk Luft en Tid, hvorefter Else spiste sin Mad, mens jeg stadig foretrak den friske Luft. — Det blæste efterhaanden godt op, og vi vilde forsøge, om vi ikke kunde sidde og sove lidt; men pludselig kom der saa voldsom en Gyngning, at Glas og Tallerkener fra Bordet kom ned i Skødet paa de forskellige, og der begyndte at komme Liv over de ellers lidt søvnige Passagerer.

Da Klokkeren var omkring 19, gik de fleste af Passagererne til Køjs. Vi var lidt bekymrede for, hvor vi skulde tilbringe Natten, men vi satte vor Lid til 1. Styrmanden, han var imidlertid ikke til at træffe endnu, vi satte os derfor og ventede, mens vi af hele vort Hjerte ønskede, at vi havde en Seng. Jeg kan nemlig ikke sige, at vi var ved bedste Velgaaende med Hensyn til Helbredet! — Efter 1½ Times Forløb kom han, og der var over al Forventning 2 Køjpladser ledige. Efter dette gik de to lykkelige „Smaapiger” til Køjs.

Vi vaagnede ved 4-Tiden næste Morgen ved, at Kabinfruen kom og fortalte, at Skibet var inde i Oslofjorden. Vi skyndte os at komme i Tøjet og op paa Dækket. Det var dog endnu saa mørkt, Klokkeren var jo kun 4, saa vi kunde ikke nyde den smukke Indsejling til Oslo. Vi saa dog de høje, sneklædte Fjelde paa begge Sider, det var et

flot Syn. — Kl. 6 naaede vi Oslo. Det var mørkt, men da vi efter Toldeftersyn og hvad dertil hører, endelig kunde gaa i Land, var det næsten lyst. — Vi traf her den ene af Drengene, ham som havde været ved Elses Forældre, og vi kørte nu hurtigst mulig ud til Mølbach-Thellefsens, hvor vi blev modtaget paa det hjerteligste af Fru Mølbach-Thellefsen. — Men det bliver for langt at fortælle det hele i Enkeltheder, jeg vil nøjes med at fortælle spredte Træk og saa haabe, det kan gøre det ud for det samme.

Om Eftermiddagen var vi med Fru Mølbach-Thellefsen inde at se paa Oslo. Vi havde nu ventet, at den var mere flot og tiltalende, end den egentlig er. Vi mødte kun kolde og graa Bygninger, noget af Grunden selvfølgelig ogsaa, at det var saa sjuppet i Byen i den Tid. — Om Aftenen var vi i Biografen. Lørdag Morgen fik vi at vide, at vi og hele Familien skulde til „Rustan” om Eftermiddagen. „Rustan” er en lille Fjeldhytte, som har Navn efter Bjerget. Den ligger to Timers Gang stejlt op ad Fjeldet.

Vi drog med godt Humør fra Oslo om Formiddagen og naaede efter en lang Togrejse og en anstrengende „Bjergbestigning” godt udmattede og udasede, Rustan hen paa Eftermiddagen. Det viste sig nu at være den herligste lille Hytte, man kunde tænke sig, blot var den jo ubeboet, saa vi fik travlt med at tænde op og tørre Støv af. — Vi sad ordentlig og nød det bagefter, og det skal ikke være nogen Hemmelighed, at vi sov ualmindelig godt den Nat.

Saa kom næste Dag, og jeg kan roligt sige, at den slog de andre i Storslaethed og Skønhedsindtryk. Det var en Op'evelse af Rang at se de sneklædte Tinder og Skove, helt hvide af Sne, og saa se Solen skinne hen over det hele i det blikstille Vejr. — For nu at blive ved Skønhedsindtryk vil jeg lige nævne Aftenerne paa Rustan. Det er det smukkeste smukke, jeg i mit Liv har set. At se Maanen smile sig i Sneen og kaste sit Skær ind i Skoven kan slet ikke beskrives. Vi gik en Aften en Tur i Maaneskinnet ned ad Fjeldet og ned i en Skov; vi stod længe fuldkommen betaget foran den lille Hytte, som er afbilledet, det var saa smukt, at vi ikke kunde tro, at det var virkeligt; men det maatte jo være sandt. Jeg kan desværre ikke beskrive det, som jeg gerne vil; men jeg haaber, at I kan danne jer et lille Indtryk af, hvor vidunderlig skønt det var.

Naa, men for at komme tilbage til det mere jordbundne, laante vi hver et Par Ski deroppe og stod nu paa Ski op og



ned ad Fjeldene. Det tog selvfølgelig sin Tid, før vi fik det lært, og saa dygtige til det som Nordmændene bliver vi aldrig. Vi trillede nogle Gange rundt, før vi overhovedet kunde staa oprejst ned ad en lille Bakke! — Men vi naaede da heldigvis ikke at knække nogen Ski, kun Else lagde sig paa en Skistav, og det kunde den selvfølgelig ikke holde til! — Jeg husker engang, at jeg tabte den ene Ski ned ad en Bakke og tumlede omkuld og for at faa fat i denne Ski, var jeg nødt til at spænde den anden af og saa trille derned efter den, for gaa derned, det var umuligt, da jeg saa helt vilde drukne i Sne. Det er vist let at forestille sig, hvordan jeg saa ud bagefter!

Saadan gik Dagen med Liv og Humør, og Onsdag rejste vi atter tilbage til Oslo.

Vi tilbragte nu de sidste to Dage med at se paa Oslo og Omegn og gaa i Teater om Aftenen. Vi var bl. a. oppe at se Holmenkollen og Fragnersæteren.

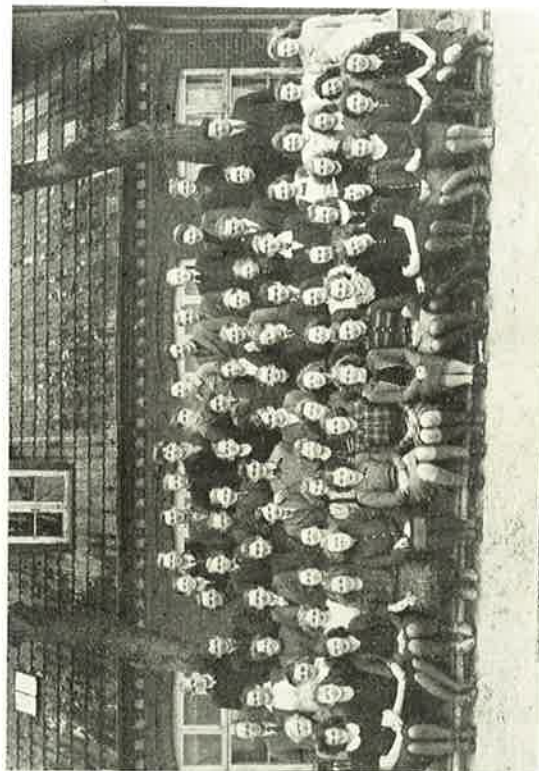
Kl. 9 Fredag Aften gik vi atter ombord paa „Frederikshavn” efter at have taget en hjertelig Afsked med vore gæstfrie Værtsfolk, Hr. og Fru Ingeniør Mølbach-Thellefsen. — Rejsen hjem er der ikke saa meget at fortælle om, kun vil jeg nævne, at da „Frederikshavn” begyndte at sejle, var der et Kor inde paa Kajen, som sang for os, bl. a. „Ja, vi elsker” og „Der er et yndigt Land”. Det var en smuk Afsked med vort stolte Broderland.

Kl. 8 Lørdag Aften naaede vi København og blev her straks losset ind i en Sporvogn, som førte os til Frederiksberg, hvor vi igen overnattede. — Søndag Morgen rejste vi med Eksprestoget til Odense, og vi naaede hjem til Middag efter en begivenhedsrig og dejlig Tur. Lad os haabe, at de nordiske Baand maa blive knyttet stærkere sammen paa denne Maade.

En venlig Hilsen og glædelig Jul til alle gamle Elever, kendte og ukendte.

Else og Thora Larsen.

Vinteren 1944—45.



Vinteren 1945 - 46.





Sommeren 1946.

### Cykleturen til Sønderjylland, Sommeren 1946.

Hedemann fortalte os før Ferien, at Skolens Elever hver Sommer plejer at have en to Dages Cykletur, og efter nogen Drøftelse af forskellige Muligheder blev det bestemt, at vi skulde en Tur til Sønderjylland.

Vi glædede os alle meget til Turen, for der var mange af os, der aldrig havde været i Sønderjylland før. Værst var det at faa Cykler til os alle; men ved velvillig Hjælp fra Venner og Bekendte lykkedes det dog at faa os alle udrustet til Turen.

Fredag den 9. August startede vi. Vi havde været meget spændt paa Vejret; Tørvejr var det, men det blæste stærkt, og vi havde Modvind; men Humøret var godt, og Kræfterne var ogsaa gode — endnu da. Vi skulde have kørt Kl. 7, men blev noget forsinket, saa vi havde ikke lang Tid at køre til Faaborg i, derfor kunde vi knap faa Tid at nyde den kønne Natur med Bakker og Skove. Da vi kunde skimte Havet, begyndte vi saa smaat at tænke paa Seilturen til Mommark. Hvordan vilde det gaa os, naar det blæste saadan, vilde vi blive søsyge?

Kl. 10 sejlede Færgen. Og vi fik Sejltur, skal jeg love for. Bølgerne slog ind i Forstavnen, og vi morede os, naar én naede at blive rigtig oversbrøjet.

Da Klokken var halvto, var vi i Mommark, og selvom ingen af os havde været rigtig søsyge, var vi alligevel glade for at komme i Land igen.

Det var Meningen, at vi nu skulde til Sønderborg, og derfor cyklede vi straks videre. Da vi kom til Tandslet, opdagede vi et Mejeri; det kunde vi ikke staa for, vi slog Lejr i Vejrøften, spiste af vore Madpakker og drak Sødmælk til. Da vi kørte, maatte vi lade Hedemann tilbage, da han havde faaet voldsomme Smierter i sit ene Knæ af Cykleturen og maatte derfor tage med Toget.

Naa, vi kom til Sønderborg, selvom vi havde et Par Punkteringer paa Vejen; heldigvis havde vi jo Nielsen med, han sed bravt med de tyndslidte Dæk, snart paa den ene Cykle, snart paa den anden Cykle. Hedemann var ankommen og meddelte os det sørgelige Budskab, at vi ikke maatte komme ind paa Sønderborg Slot, fordi det blev brugt til Fængsel for Stikkere og siige Folk. Slotet var saa skarpt bevogtet, at vi knap nok maatte se det udvendigt; men det var nok ogsaa nødvendigt, for oppe i et Vindue opdagede vi en Flok unge Mennesker, der var lige ved at mase Vinduet i Stykker af bare Nysgerrighed.

Vi gik en Tur ned til Stranden, hvor Hedemann fik den Tjans at lappe den næste punkterede Cykle, for nu skulde Nielsen have Lov at puste lidt. Saa startede vi alle, og Maalet var denne Gang Broager Kirke. Det er en meget smuk Bygning med to Taarne, og indvendig er den usædvanlig kønt malet. I Vaabehuset staar der en Statue af Skt. Jørgen, der rider paa Hesten. Foran Hesten ligger den dræbte Drage, som endnu har Lansespidsen i sin Hals. Den Statue skal være et Symbol paa det godes Sejr over det onde. Bag den egentlige Kirkegaard ligger Krigsgravene på en Høj, hvorom der er rejst Mindesten i flere Rundkredse over de, der faldt i Krigen 1914—18.

Fra Broager skulde vi ikke gøre flere Ophold, men se at naa Kollund Vandrehjem, hvor vi sku'de sove om Natten. Da vi naaede Flensborg Fjord, standsede vi dog for at se over til Okseøerne, hvor Dronning Margrethe døde. Der skulde vi bare haft Tid til at komme ud, for der skal være saa ualmindelig kønt og dejligt. Det sidste Stykke Vei kørte vi langs Fjorden, hvor der er meget smukt. Her havde vi tydelig Udsigt til Flensborg By, og jeg tror, vi allesammen havde en underlig Fornemmelse ved at tænke paa, at vi ikke var længere fra Tyskland. Endelig Klokkeren otte ankom vi til Vandrehjemmet, trætte og sultne, men dog ikke mere, end vi maatte ned til Vandet med det samme. Det var dejligt at faa et koldt Bad, selvom det var en meget daarlig Badestrand. Nu var vi for Alvor sultne, saa den kolde Kartoffelsalat og Frikadellerne, som vi havde med hjemfra, smagte dejligt. Inden vi gik til Ro, var vi ude at se paa Omgivelserne. Klokkeren ti skulde der være Ro paa Salen, hvor vi sov. Vi laa paa Madrasser paa Gulvet Side om Side i lange Rækker, saa der var god Anledning til at trække Tæpperne af hinanden, men da vi alle var meget

trætte, faldt vi dog snart til Ro, meget før end Hedemann vist havde ventet det.

Næste Morgen blev vi vækket Klokkeren syv og var nede at vaske os under megen Tumult og Halloj, vi var nok lidt trætte endnu, men rigtig morgengnavne var der dog ingen, der var. Da vi havde spist Morgenmad og blandt andet kogt nogle Æg, der blev sat paa, da vi stod op, og taget af Kog, lige før vi kørte, bandt vi Bagagen fast paa Cyklerne og startede paany — denne Gang til Grænsen.

Det var stadig Tørvejr; men det blæste endnu temmelig meget, og Vinden havde naturligvis vendt sig, saa vi igen havde Modvind. — Det var vel nok interessant at staa nede ved Grænsen og se paa al den Færdsel, der var over Grænsen af Biler og Motorkøretøjer. Der var bl. a. en stor Turistbil fra Svejts med Turister der fra. Vi kiggede selvfølgelig nysgerrige paa den og de paa os. Vi opdagede, at de kiggede mest paa vore Sko og smilede derefter til hinanden. De fleste af os havde Sandaler paa, saadan noget Fodtøj kendte de nok ikke i Svejts, de havde alle meget tyksaaede Sko paa.

Ikke længe fra Grænsen er der rejst et Minde over nogle Mennesker dernede fra, som døde i Koncentrationsleire i Aarene 1943—1945. Dette Minde stod vi og saa lidt paa, ogsaa mange andre Mindesten fra forskellige Begivenheder i Sønderjyllands Historie. Vi fik rigtig et Indtryk af, hvor det er gaaet ud over Sønderjylland i Krigene mellem Danmark og Tyskland, og jeg synes, at naar man staar og ser paa disse Mindesten, da er det, ligesom man ørbes af en egen Stemning — ikke iust af Had, men Modvillie mod alt, hvad der er tysk.

Fra Grænsen kørte vi til Graasten Slot. Det er et meget smukt Slot; vi ønskede blot, at vi kunde have set det indvendig ogsaa, men det kunde vi ikke — ikke engang Parken maatte vi komme ind i, fordi Kronprinsen og hans Familie boede der. Vi kørte nu videre til Dybbøl. Det var en lang Cykletur ud i eet Træk, og Mad havde vi ikke haft Tid til at tænke paa, saa da vi Kl. 3 kom af Cyklen ude i Skanserne, var vi baade godt omme og sultne, og hvor Maden smagte, selvom Æggene — det sagde Nielsen — virkede baade som kogt Æg og stegt Kylling paa een Gang. Da vi havde spist, var vi rundt for at se Skanserne, og bagefter gik vi hen og saa Dybbøl Mølle. Vi kunde



have faaet flere Timer til at gaa i Dybbøl, for der var meget, vi ikke naaede at se. Til Slut købte vi nogle Smaa-ting i en Bod — med Hilsen fra Dybbøl, og saa kørte vi igen til Mommark. Det var et strengt Stykke Vej. Vi prøvede at holde Humøret oppe ved Sang, men efterhaanden blev vi tavse og tænkte kun paa „at træde“. saa de sidste Kilometer kunde blive indtaget. Pludselig var der igen en Cykle, der tabte Luften. Der var ikke lang Tid, til Færgen gik. saa vi var nogle Stykker, der hjalp Nielsen. Ja, det var atter ham, der maatte være Cyklesmed, da Hedemann stadig rejste med Tog. Vi kunde intet Hul finde paa Slangen, ikke engang efter, at jeg havde hentet Vand fra et Hul langt ovre paa en Mark. Til sidst satte vi det hele paa igen, som det var, og mærkelig nok holdt Cyklen hele Vejen hjem; det var altsaa bare for at drille os, for nu maatte vi ordentlig have Dampen op det sidste Stykke, og vi naaede hæsblesende ombord, lige før Færgen seilede. Denne Gang var Sejturen værre end Dagen i Forveien, fordi Vinden kom fra Siden, saa Færgen rullede, og der var et Par af os, der var ved at blive utilpasse; men det gik. Da vi startede fra Faaborg, var vi ikke saa mange, fordi en Del tog med Tog hjem fra Faaborg, da det var Søndag næste Dag.

Kl. 9 var vi hjemme paa Skolen og fik en deilig Modtagelse, og vi var alle enige om, at det havde været en god og indholdsrig Tur, som vi sent vil glemme.

Grethe Pedersen.

## Aaret, der svandt!

Lørdag den 4. November afholdtes Aabningsmødet, hvor Højskolelærer Nielsen Hannerup og jeg talte. Lærer Hannerup havde lovet at tage Timer paa Skolen, da det viste sig, at vi ingen fast Lærer kunde faa. Ryslinge Højskole var dengang belagt med Flygtninge, derfor havde Lærerne her god Tid. Da der var for mange Drengene til eet Hold, hjalp Lærer Nielsen fra Ringe Kommuneskole os ved at tage det ene Hold til Gymnastik. Tømrer Johansen overtog Sløjdundervisningen, saa ved disse velvillige Menneskers Hjælp og sammen med vore mere faste Lærere fra forrige Vinter: Fru Birkelund, Karen Svenstrup og Bertel Nielsen, fik vi Vinteren til at gaa som sædvanlig med Arbejdslyst og godt Humør.

Før Jul gik Arbejdet sin normale Gang med de Oplevelser, det kan give, naar saa mange forskellige Mennesker kommer sammen.

Kort før Jul havde vi den aarlige Elevfest for Vinterholdet med Opførelse af forskellige smaa Schets under Nielsens og Svenstrups Ledelse, „Hans og Trine“, „Hos Barberen“, „Den stumme Spillemand“, „Beredskabskvinder“, selvfølgelig høstede de stort Bifald, ikke mindst den sidste. Efter det festlige Kaffebord i Skolestuen gik Dansen muntert et Par Timer. — Ved Julefesten læste jeg en Fortælling af „Lunets Sønner“, og saa forløb Festen ellers normalt, d. v. s. Dansen gik saa godt, som det er muligt, i den aldeles overfyldte Sal. Men morsomt er det at hilse paa alle de gamle Elever, og vi har Indtryk af, at I synes, det nok er værd at ofre en Aften paa at komme til Ringe.

I Januar Maaned havde vi Besøg af Frede Petersen. Sdr. Næraa, der fortalte om sin Flugt til Sverrig og viste en aldeles glimrende Række Lysbilleder fra forskellige Egne af Sverrig. Og vi fik Indtryk af, at det havde været en

begivenhedsrig Tid for de, der var flygtet til Sverrig under Besættelsen.

I Februar skulde vi have Fastelavnsfest med Komædie, og denne Gang var det Meningen, at det ikke maatte komme for nær Afslutningen. Men ak, vi blev forsvarlig forsinket, idet en meget ondartet Influenza lagde hele Mandskabet i Seng. Kun en af Pigerne og jeg naaede at vise, at vi var bagt af et solidt Stof og kunde holde den gaaende oppe. — Særlig morsomt var det nu ikke, hverken for de, der laa med 40, eller de, der skulde fodre Patienterne. Suppegryden blev baaret rundt paa Gangene, da det var haabløst at løbe med Tallerkener. Værst blev det for de, som fik Eftersmæk og ikke rigtig kunde blive raske.

Vi naaede dog at blive saa raske, at vi kunde holde en forsinket Fastelavnsfest og opføre Komædien „Hygge i Hjemmet“. Og alle andre ufortalt var det vel nok en af de bedst opførte Komædier, vi har haft. Personerne passede udmærket til Rollerne, og Følgen blev, at Stykket opførtes baade for Forældrene i Skolekredsen og ved Efterskolens Gymnastikfest, og da dehele faldt i Marts, blev det næsten vel meget med Komædier og Fest paa en Gang; især da det saa begyndte med private Fester for Eleverne rundt om.

Odenseturen blev ogsaa gennemført med Besøg paa „Glasværket“, „Mogensen og Dessaus Væverier“ samt „Aktiebageriet“, og Turen sluttede med en Teateraften. Besøget paa Væverierne var vel det, der denne Gang stod som det mest interessante. Vi fik et Indtryk af, hvor stort et Arbejde, der ligger med Raastoffet, tør det lærdige Lærred kan sælges til Forbrugerne.

Teateraftenen var ogsaa vellykket, selvom Stykket vel egentlig ikke havde saa meget Indhold.

— Ja, og saa kom Afslutningen paa det hele, som sædvanlig en Overraskelse, idet det er vanskeligt at forstaa, hvor de fem Maaneder er blevet af.

Det maa dog bemærkes, at der var en væsentlig For-

Alle mine gamle Elever ønskes en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar.

Dorothea Birkelund.

skel paa denne Vinter og de foregaaende, idet Trykket af Krigen nu var borte, og for os paa Skolen var det i alt Fald velgørende at arbejde under frie Forhold.

### Sommerskolen 1946.

At dette Tryk virkelig var lettet, fik vi Bevis for i den store Tilslutning, Sommerskolen fik. Vi begyndte 4. Mai med 30 Piger. Pastor Lundby og jeg talte ved Aabningsmødet.

Denne Gang havde vi den Oplevelse, at vi ikke alene havde mange, men ogsaa ude fra, Jylland og Sjælland og tre fra Sydslesvig. De sidste naaede dog ikke at komme hertil før otte Dage efter, vi andre havde begyndt. Og vi havde vel nok vore Vanskeligheder, idet to af dem ikke kunde tale et dansk Ord. Men i Løbet af en tre Ugers Tid var vi paa Talefod og ved Hjælp af private Læsetimer kom vi i Sommerens Løb saa langt, at de talte saa meget Dansk, at vi let kunde tale sammen, om end Sproget var lidt knudret. Vi fik paa den Maade Sydslesvigsspørgsmaal paa en levende Maade helt inden for Skolens Vægge, ligesom jo saa mange andre Skoler har haft det.

Som en af de Omskiftelser en Skole kan komme ud for, op'evæde vi i Foraaret at skulle skifte Lærerinder. Karen Svenstrup, som nu havde arbejdet sammen med os i to et halvt Aar, ønskede at prøve et nyt og maaske knap saa anstrengende Arbejde, hun rejste til et Børnehjem paa Als. Da Dagmar Aaret i Forvejen havde været meget syg, var det Meningen, hun skulde været omtrent fri for Skolearbejde, og saa skulde vi have to Lærerinder; nu var det bare spændende, om de kunde faaes. Til April var vi saa heldige at faa Kirsten Vestergaard fra Fangel Friskole, hun skulde nærmest have sit Arbejde i Børneskolen. Til Maj fik vi Lis Andersen, som lige var dimitteret fra Veile Seminarium og desuden havde særlig Uddannelse i Haandarbejde og Gymnastik, hun skulde saa have Efterskolepigerne i disse Fag og tillige nogle Timer i Børneskolen. Husholdningsundervisningen over og Husholdningskonsulent Frk. Haarup, som nylig var antaget i Ringø Husmoderforening. Heldigvis fortsatte Bertel Nielsen sit trofaste Arbejde ved Skolen ogsaa denne Sommer, saa vi var godt kørende med Lærerkrafter. Værre var det med Hjælp i



Huset; vi naaede at faa to Piger og maatte saa have en yng Kone til Hiælp for Resten.

Den gode Tone og det sluttede Præg, som de andre Somres smaa Hold havde over sig, blev ogsaa bibeholdt, og det regner vi for noget meget værdifuldt.

Af udendørs Oplevelser og Fester skal nævnes 5. Maj-Festen i Rubjerglund, hvor Landbrugsministeren talte.

Den aarlige Cykletur til Egeskov vakte ogsaa stor Glæde. — Som de andre Aar imødesaas Friluftsbadets Aabning med stor Forventning, og Svømningen dyrkedes flittigt, selvom Sommeren undertiden vendte den kolde Side ud.

Grundlovsdagen bød paa øsende Regn, hvorfor vi maatte holde indendørs Fest med Oplæsning af et Skuespil.

16. Juni holdtes Elevmødet, hvor Lærer B. Nielsen og jeg talte. Men før at det ikke skulde være ene hjemlige Kræfter, der optraadte, havde vi Besøg af Lærer Reichstein Larsen fra Svendborg, der viste Lysbilleder fra en Rejse i Sudeterlandet og talte om de glemte Folkestammer, som før denne Krig levede deres mærkelige Tilværelse uopaaagtet af Kulturen. En særdeles interessant Fremstilling og udærkede Billeder.

Ogsaa i Aar var der Lumbjergefester, ogsaa Børnegymnastikfest, selvom man fra visse Sider synes at have Lyst til at yde Sabotage mod den. Begge Fester tager vi i Efterskolen med som en Oplevelse, da Skolen ligger saa nær Festpladsen. Men da Børne- og Efterskole jo er hver sit, maa Efterskolen blive hjemme, naar Børneskolen har Udflugt. I Aar var Børneskolen paa Lyø.

Midt i en dejlig Sommerperiode fik vi den Idé, at vi en Morgen skulde ud i Skoven og høre Naturen vaagne og Solen staa op. Vi gik hjemmefra Kl. 2 om Natten og lagde Turen ud i Hestehæveskoven.

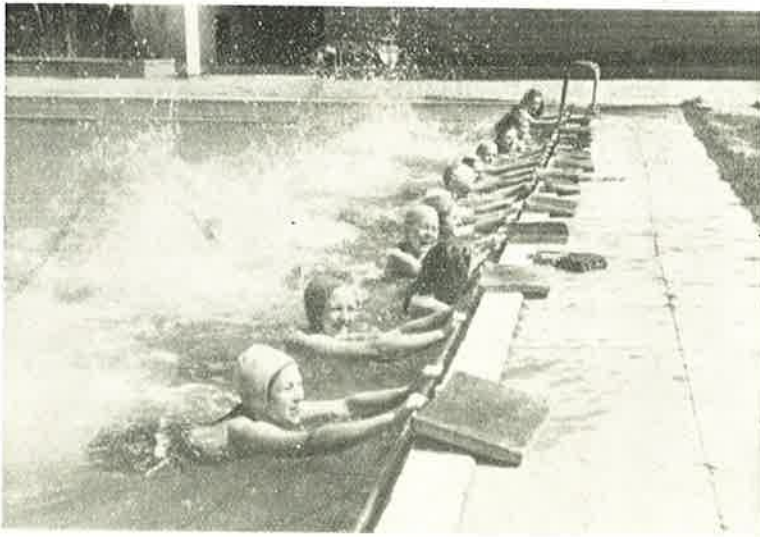
Det var endnu meget tidlig, og vi tog Plads paa en fældet Træstamme og prøvede at vente Tiden af. Men da vi ikke rigtig havde beregnet det med Sommertiden, syntes vi, det varede noget længe, inden Fuglene vaagnede den Morgen. Vi gik gennem Skoven for at komme ud paa en Bakke, hvor vi kunde se selve Solopgangen. Og vi fik al Solopgangens Farveprægt at se, fra det første svage Tegn paa Lys farvede Taagen, til hele Morgenhimlen stod i eet straalende Lyshav. Da stemte vi i med „Se nu stiger Solen”. — Den Stemning en Solopgang har er festlig.



Fra Skolestuen.



Familieidyl.



Svømme-Undervisning.



Gymnastik i Haven.

den har noget af Helligdagspræget over sig. Da vi gik tilbage gennem Skoven, var Fuglene vaagner og der lød en jublende Morgensang gennem Skovens Kroner.

Vi var enige om, at Oplevelsen fuldt ud var Turen værd. — Da vi ved Sekstiden igen kom hjem, var vi i bedste Humør, og efter Morgenkaffen var vi enige om, at vi helst maatte gaa i Skole straks. Men det viste sig dog, at det kunde ikke gaa, for nu mærkedes det hurtigt, at vi havde brugt Natten til andet end at sove. Derfor maatte vi givø fri og lade hele Styrken sove i tre Timer. Saa efter Middag var vi klar igen.

Saa kom Sommerferien, og alle Pigerne tog hjem i fjorten Dage, og vi andre tog til Stranden og hvilede ud. Vi boede i et Sommerhus paa den nordlige Spids af Langeland, og de fjorten Dage var et helt Eventyr. Men da det hører Privatlivet til, kommer det ikke med her.

Saa gik Tiden efter Ferien, indtil den store Begivenhed, Cykleturen, oprandt. I Aar vilde vi rigtig ud, men da Cyklerne endnu ikke er alt for gode, maatte vi nøjes med en to Dages Tur; men den skulde gaa til Sønderjylland. Trods meget stærk Blæst og Modvind blev det et Par udmærkede Dage, men da der andet Sted skrives om Turen af en af Pigerne, skal her blot nævnes, at efter Sejlturen til Mommark, gik Turen over Als til Sønderborg, Dybbøl, Broager til Kollund Grænsehiem, hvor vi overnattede. Næste Dag var vi ved Grænsen. Og for de, der aldrig har været der før, blev det maaske den Oplevelse, der gjorde stærkest Indtryk trods det, at vi senere paa Dagen besøgte Skanserne paa Dybbøl Banke.

En Søndag sidst i August var den Flok, som var tilbage paa Skolen, en Tur i Nyborg, hvor Voldene og Slottet blev set efter, førend vi lejrede os ved Stranden Resten af Dagen.

Endnu en Gang maatte Cyklerne i Sving, idet vi 1. September tog en Tur til de fynske Alper. Pigerne var lidt skeptiske, da vi brugte Ordet Alper, men efter, at vi havde travet rundt i Skove og op og ned ad Bakker for til sidst at nyde Udsigten fra Trebjerg ud over Lillebælt med Sønderjylland i Baggrunden, maatte de dog indrømme, at Bakker var der nok af og maaske højere, end de havde tænkt. Saa naaede vi endda paa Hiemturen forbi Arreskov Sø at gæste Haven ved Brahetrolleborg. At det blev sent, inden vi naaede Skolen, havde blot til Følge, at vi satte en større Portion Mad ned, da vi endelig sad i Spisestuen om



Aftensbordet. Det blev den sidste Udflugt i denne Sommer. Teaterturen maatte stryges.

Men saa havde vi herhjemme Efteraarsmøde med Juul Andersen, Askov, og Pastor Barfod Petersen, Sdr. Næraa, som Talere — en interessant og festlig Dag.

Det gik saa i hurtig Fart mod Afslutningen, og den Stemning, der hersker til Slut, er egentlig ikke morsom. Det er ligesom vi synes, Sommeren er alt for kort, og nu skal vi atter skilles, vi, som i disse Maaneder er bleven levet sammen til én Helhed. I Aar maatte vi atter opleve, at min Kone skulde paa Sygehuset et Par Dage før Afslutningen, og det er jo ikke med til at forhøje Humøret.

Egentlig har jeg glemt at nævne et Par muntre Aftener, hvor vi var Gæster i Skolekøkkenet. Eleverne underholdt os her paa bedste Maade med Schets, Sang og blandet Orkester, som de havde indøvet under Frk. Haarups energiske Ledelse. Ligeledes havde vi før Sommerferien en festlig Aften med Jordbærgilde, og i Aar var vi saa heldige selv at kunne avle Jordbærrene hertil.

Afslutningen forløb som sædvanlig med Udstilling af Haandarbejde og Resultater fra Arbejdet i Skolekøkkenet. De mange smukke Glas af henkogte Sager fik ordentlig Tænderne til at løbe i Vand.

Skønt det er vanskelige Tider for Materialer til Haandarbejde, havde Frk. Andersen dog opnaaet et smukt Resultat med Eleverne, og det var ualmindelig fikst arrangeret. Vi havde været saa heldige at faa Vævegarn, og da Frk. Vestergaard kunde undervise i Vævning, blev de smukke Løbere hendes Bidrag til Udstillingen.

Gymnastikopvisningen gik kvikt og let under Frk. Andersens Ledelse.

Der var mødt mange Forældre — ogsaa langvejs fra, og nogle blev til næste Dag, saa der var bedre Lejlighed til at faa talt med dem, end der ellers plejer at være, kun var det hele Tiden et Savn, at min Kone ikke var hjemme og kunde være med, Eleverne og en Del Forældre var oppe paa Sygehuset og sige Farvel.

Efter et sidste Farvel og en gensidig Tak for Sommeren, rejste saa Eleverne hver til sit, og det kneb vel nok mest for Pigerne fra Sydslesvig, for dem havde denne Sommer vel været som en festlig Ferie, nu rejste de hjem til Nød og Savn og en utryk Fremtid.

Karl Hedemann.

### Skal Linien følges?

Ringe Efterskole har i Aar ganske ubemærket passeret en Milepæl i sin Tilværelse, idet det er 60 Aar siden, Laust Rasmussen paabegyndte det Arbejde, som senere skulde fortsættes, først af P. Birkelund og sidenhen af Karl Hedemann.

Der er mange, som i Aarenes Løb har slidt de haarde Træbænke paa Skolen, og særlig de sidste ti-femten Aar har hver eneste Plads paa Vinterholdet været optaget allerede sidst paa Sommeren, og ser vi paa Elevforeningens Medlemsliste, maa vi jo indrømme, at Fremgangen er uimodsigelig. Det er altsaa en stadig opadgaaende Linie, Skolen har fulgt i det Spand af Aar, der nu er gaaet, — og det er jo rart at se tilbage paa. Men ser man fremad, kan det ikke bortforklares, at vi, der interesserer os for Skolen, er fulde af Bekymring for, hvorledes den vil kunne klare sig i Konkurrencen med de mange andre Efterskoler, der efterhaanden er dukket op Landet over. Hvad Undervisningen angaar, nærer vi ingen Bekymringer, men vi taler hvert Aar ved Elevmøderne om, hvor længe det mon vil vare, før Skolen revner ved det vældige Pres, der efterhaanden er ved at opstaa indefra, og vi er fulde af Beundring over den Kamp, Lærerne kæmper for at faa det til at løbe rundt til daglig med de mange Elever i den alt — alt for lille og upraktiske Skolebygning. Vi har i Elevforeningens Bestyrelse drøftet Spørgsmaalet Gang paa Gang, og vi er rørende enige om, at noget maa der gøres. Vi har talt om blandt gamle Elever at indsamle Bidrag til et Byggefond o. s. v., men vi har ikke rigtig faaet gjort noget ved Sagen, da det jo trods alt er Friskolekredsen, der ejer Skolen.

Vi er mange, der er klar over, at som det nu er paa Skolen, kan det ikke blive ved ret længe. Skal Skolen klare sig i Konkurrencen, maa den moderniseres, ombygges eller nybygges, saa dens Klasse- og Elevværelser bliver af en saadan Art, at de opfylder Tidens hygiejniske og æstetiske Krav. Det er en stor Opgave, der foreligger, men mon ikke Elev-

kredsen og — skal vi gaa et Skridt videre og sige, at Elevernes Forældre kunde mere end tænke sig at støtte denne vigtige Opgave. I andre Egne af Landet kan man rejse nye store Efterskoler, hvorfor saa ikke ogsaa paa Midtlyn.

Det kunde være interessant at tage paa Rundtur og spørge gamle Elever, hvor meget de vilde sætte ind paa ikke alene at ønske og tænke sig, men virkelig sætte ind paa, at Ringe Efterskole kunde faa de ydre Rammer, som maa skabes for Skolens egen Skyld.

At bygge en ny Skole kræver et omfattende Forarbejde, men det bør gøres, saadan at den Dag, Materialerne kan faas, er alt i Orden til at gaa i Gang.

Den opadgaende Linie skulde ikke gerne fraviges nu, da den er blevet holdt i 60 Aar.

Poul Fischer.

En glædelig Jul og et godt Nytaar  
ønskes alle gamle Elever.

Dagmar og Karl Hedemann,  
Knud, Bent og Karen Margrethe.

### ... og husk saa

Julfest Søndag den 29. December Kl. 19,00.  
(Sukker og godt Humør medbringes.)

Elevmøde, Søndag den 8. Juni 1947.

## Elevforeningens Regnskab 1945-46.

### INDTÆGT

19/6	Kassebeholdning, kontant . . . . .	3,70	Kr.
—	—	9,54	—
—	—	510,96	—
11/6	Indkommen ved Elevmøde . . . . .	482,50	—
—	Rente til 11/6 — Bankbog . . . . .	1,04	—
1/11	Rente paa Bankbog . . . . .	1,61	—
30/12	Julefesten . . . . .	342,50	—
4/1-46	Elevskrift . . . . .	1425,50	—
28/5	Rente til 1/5 — Bankbog . . . . .	5,80	—
—	Hævet i Banken . . . . .	195,00	—
6/6	— . . . . .	100,00	—
—	Rente paa Girokonto . . . . .	4,16	—
	Balance	3082,31	Kr.

### UDGIFT

11/6	Elevmøde . . . . .	378 79	Kr.
—	Kartotekskort . . . . .	14,50	—
30/7	Indsat i Banken . . . . .	103,71	—
16/6	Krans til W. Sandgaard . . . . .	15,00	—
7/12	600 Postopkrævnings-Adressekort . . . . .	24,60	—
30/12	Julefesten . . . . .	187,30	—
—	Trykning af Elevskrift . . . . .	985,40	—
—	Frimærker . . . . .	206,00	—
5/1-46	Sat i Banken . . . . .	155,00	—
—	Regnskabsbog . . . . .	2,50	—
5/2	Sat i Banken . . . . .	650,00	—
28/5-46	Elevunderstøttelse. Vinteren . . . . .	195,00	—
—	— Sommeren . . . . .	100,00	—
15/6	Kassebeholdning, Giro . . . . .	36,42	—
—	— kontant . . . . .	28,09	—
	Balance	3082,31	Kr.

### FORMUEN 15/6-46

Bankbog . . . . .	701,67	Kr.
Giro . . . . .	36,42	—
Kassebeholdning . . . . .	28,09	—
	766,18	Kr.
Mindestensfonden . . . . .	188,24	Kr.

Ovenstaaende Regnskab er sammenholdt med Bilagene, Bankbøger og Kassebeholdning er forevist, og intet fundet at bemærke.

Ringe, d. 15. Juni 1946.

Ulla Andersen.

Uffe Bek.



**Elevfortegnelse . Vinteren 1945—46.**

1. Else Bech Andersen, Odense.
2. Lis Solvejg Bachmann, Skellerup.
3. Bodil Christiansen, Lørup.
4. Emmy Henriksen, Gestelevlunde.
5. Meta Marie Hansen, Nr. Broby.
6. Dagny Johanne Hansen, Gestelev.
7. Ella Inge Hansen, Agedrup.
8. Bodil Hansen, Højby.
9. Johanne Lykke Jensen, Ringe.
10. Martha Jørgensen, Svindinge.
11. Eva Jørgensen, Korinth.
12. Rigmor Lundsgaard Jensen, Espe.
13. Kirstine Larsen, Gærup.
14. Jytte Larsen, Hundstrup.
15. Kæthe Mortensen, Refsvindinge.
16. Inge Møller, Rynkeby.
17. Else Madsen, Hundstrup.
18. Ruth Nielsen, Trunderup.
19. Else Nielsen, Svindinge.
20. Karen Nielsen, Bolteskov.
21. Gertrud Dam Nielsen, Lunde Mølle.
22. Marie Elisabeth Nielsen, Hersnap.
23. Anny Ellen Rasmussen, Ryslinge.
24. Karen Skafsgaard Rasmussen, Ringe.
25. Elu Rose, Rynkeby.
26. Marie Bøgely Rasmussen, Aarslev.
27. Ingrid Sørensen, Dalby.
28. Inge van Toll, Faaborg.
29. Rita Østergaard, Ullerslev.
30. Erik Andersen, Vantinge.
31. Kaj Juel Andersen, Odense.
32. Egon P. Christiansen, Marslev.
33. Arne Christensen, Sdr. Højrup.
34. Erik Eriksen, Gestelevlunde.
35. Tage Flage, Volstrup.
36. Peter Hansen, Rynkeby.
37. Hans Mogens Hansen, Ormstrup.
38. Georg Læssøe Hansen, Ringe.
39. Preben Jørgensen, Gestelev.
40. Poul E. Jørgensen, Snave.
41. Kurt Eigil Jensen, Martofte.
42. Poul Erik Jensen, Fjellerup.
43. Knud P. Knudsen, Langø.
44. Knud Thomas Larsen, Ringe.
45. Svend Aage Larsen, Refsvindinge.
46. Johannes Larsen, Fjellerup.
47. Bent Lolk, Hundstrup.
48. Hans Chr. Madsen, Bredeminde.
49. Niels G. Mortensen, Drejø.
50. Jørgen Mortensen, Eskildstrup.
51. Karl Aage Nielsen, Espe.
52. Svend Poulin Nielsen, Espe.
53. Bent Nielsen, Skalkendrup.
54. Otto Nielsen, Ferritslev.
55. Svend E. Petersen, Kellerup.
56. Rasmus Petersen, Kværndrup.
57. Poul N. Poulsen, Lunde.
58. Thorvald Rasmussen, Ringe.
59. Peter Møller, Drejø.
60. Helge Riis Rasmussen, Fjellerup.
61. Mogens P. Rasmussen, Nr. Broby.
62. Hans Poul Rasmussen, Refsvindinge.
63. Ove Andersen, Heden.

### **Elevfortegnelse . Sommeren 1946.**

1. Grethe Andersen, Bjerne.
2. Margarethe Clasen, Sydslesvig.
3. Elly Clausen, Flensborg.
4. Inge M. Eriksen, Espe.
5. Hedvig Holme, Ø. Hæsinge.
6. Anne Marie Hansen, Bedeled.
7. Gerda Kingo Henriksen, Aarslev.
8. Karen Margrethe Hansen, Ringe.
9. Ruth Iversen, Veflinge.
10. Bodil Jensen, Hjerting.
11. Elna Jensen, Bedsted.
12. Birde Jørgensen, Anderup.
13. Margit Larsen, Gærup.
14. Kirsten Larsen, Fejø.
15. Kirsten Larsen, Højby.
16. Lisbet Larsen, Ørbæk.
17. Jytte Madsen, Odense.
18. Bodil Mikkelsen, Søllinge.
19. Else Aaby, Søllinge.
20. Dagmar Møller, Sdr. Vissing.
21. Helga M. Nissen, Bovlund.
22. Anna Elise Nielsen, Gudme.
23. Liselotte Nath, Tønning.
24. Inge Nørregaard, Sdr. Højrup.
25. Oda Petersen, Helsingø.
26. Grethe Petersen, St. Hedinge.
27. Inge Marie Rasmussen, Lunde.
28. Herdis Rasmussen, Skarø.
29. Marie Boutrup Sørensen, Hellevad.
30. Karen Tingholm, Grønnegyden.